

det offentlige, vaager over, at Samfundet bestaar af sunde og kraftige Individder, som at det bestaar af oplyste Individder, det er to Ting, der nødvendigvis maa følges ad. Det offentlige kan ikke skyde den ene Ting fra sig, naar det varetager den anden. Nu forholder det sig ikke saaledes, at det offentlige helt og holdent skyder Sygeplejen fra sig, men det, der gøres, er efter min Formening ikke tilstrækkeligt. Det er ikke tilstrækkeligt, at Staten f. Eks. tager sig af de smitsomme Sygdomme. Med Hensyn til de smitsomme Sygdomme er det saaledes, at man har vederlagsfri Behandling, ja endog tvungen vederlagsfri Behandling. I saa Henseende er der sket Fremskridt i de senere Aar, idet vi ere komne ind paa at udvide Antallet af de smitsomme Sygdomme, som det offentlige tager sig af, f. Eks. gennem Tuberkulose-lovene, som jo ere ret nye. Men det er efter min Mening ikke tilstrækkeligt. Jeg mener, at det offentlige bør tage sig af alle Sygdomme, idet Samfundet er lige-saa interesseret i at bestaa af sunde, kraftige Individder, som i at bestaa af oplyste — jeg taler ikke om, hvorvidt det kan siges at være tilstrækkeligt, som af Staten gøres paa Skolevæsenets Omraade, men Princippet er dog her dette, at Oplysning sørger det offentlige for, at alle Mennesker kunne komme i Besiddelse af.

Dette Maal, at Samfundet bør tage sig af alle syge, at Sygepleje i det hele taget bør være et offentligt Samfundsanliggende, er, som jeg ogsaa tidligere har paavist, Socialdemokratiets principale Standpunkt, og det er nærmere udtrykt i et Lovforslag, som vi i sin Tid have indsendt til dette høje Ting, nemlig i Samlingen 1881—82. Vi var ganske vist ikke den Gang repræsenterede her paa Rigsdagen, og vi maatte derfor indsende det i Form af et Andragende, men igennem dette Lovforslag er jo vort hele principale Standpunkt fremsat. Vi nære imidlertid ingen Forventninger om, at et saa vidtgaende Skridt vil kunne opnaas i en nogenlunde overskuelig Fremtid, og derfor er det, vi forelægge det nærværende Lovforslag, som er betydelig mere begrænset, idet det tilsigter at skaffe alle ubemidlede Sygepleje, uden at det skal regnes som Fattighjælp. I saa Henseende støtter det sig til den Adresse fra Sygekasserne, som blev indsendt til Regering og Rigsdag i 1888. Umiddelbart derefter eller samtidig med denne Adresse fremkom der jo Forslag fra den daværende Regering til den Sygekasselov, som blev

gennemført i 1892. En Følge deraf maatte blive, at den Sag, som var rejst i Sygekassernes Andragende, maatte komme til at hvile i nogen Tid, idet en saadan Lov som Sygekasseloven jo maatte have nogen Tid at virke i, forinden man klart kunde overskue dens Virkninger. At Loven er et Fremskridt, er der ingen som helst Tvivl om, og vi Socialdemokrater have heller aldrig benægtet, at det var et Fremskridt, endogsaa et betydeligt Fremskridt, som den Gang skete, men paa den anden Side var vi klare over, at det, man egentlig skulde opnaa ved Sygekasseloven, vilde man i Virkeligheden ikke kunne opnaa. Vi forudsagde allerede straks, at Sygekasseloven ikke vilde virke fyldestgørende med Hensyn til den Fordel, som Sygekasserne skulde have af Loven, og som skulde sætte dem i Stand til at nedsætte Kontingentet og aabne Adgang til Sygekasser for Folk, som i økonomisk Henseende ikke var i Stand til at træde ind i dem. I saa Henseende har Sygekasseloven vist sig meget mangelfuld; det er endog gaaet saaledes, at det Statstilskud, som ydes Sygekasserne, i Virkeligheden ikke kommer disse direkte til gode. Med Hensyn hertil har jeg fremsat en Del Oplysninger, som ville kunne findes i Rigsdagstidende ved Sagens Behandling i forrige Samling. Da jeg omtalte Sygekassernes Forhold ret udførligt den Gang, skal jeg ikke komme dybere ind paa denne Side af Sagen, men henholde mig til ganske enkelte Hovedpunkter, som jeg mener ere af Vigtighed.

Det ene er Spørgsmaalet om Lægeløningernes Forhold til Statens Tilskud. Jeg oplyste den Gang, at Lægeløningerne i stigende Grad Aar for Aar overstige Statstilskuddet, og at de i 1907 oversteg det med ikke mindre end 287,400 Kr. Jeg har nu søgt saa vidt muligt at komme til nogenlunde Klarhed over, om denne Stigning fortsættes ogsaa for det sidst forløbne Aar, Aaret 1908, og efter de Undersøgelser, jeg har været i Stand til at foretage, antager jeg det for ret sikkert, at Lægeløningerne i 1908 ville overstige Statstilskuddet med mellem 3 og 400,000 Kr., altsaa en betydelig Stigning udover, hvad denne Difference var i 1907. Følgen af disse Forhold er den, som jeg allerede har omtalt, at Sygekasserne ikke kunne blive billigere og ikke kunne udstrække deres Virksomhed til alle, som behøve det. I den Retning pege ogsaa Sygekassernes Formuesforhold, som jeg dog ikke skal komme nærmere ind paa. Jeg skal kun